

KONTROLLUTVALGET FOR TILTAK MOT HVITVASKING AV PENGER

ÅRSRAPPORT FOR 2002

Under henvisning til § 5 i forskrift 14. juni 1995 nr. 557 om Kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking av penger avgir utvalget med dette rapport om utvalgets virksomhet i 2002.

1. Opprettelse og sammensetning mv

Kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking av penger ble opprettet av Finansdepartementet 14. juni 1995, jf. daværende § 13 i forskrift 7. februar 1994 nr. 118 om legitimasjonskontroll og tiltak mot hvitvasking av penger. Reglene er senere inntatt i finansieringsvirksomhetsloven § 2-17a.

Utvalget har i 2002 hatt følgende sammensetning:

- Lagdommer Einar Kaspersen (leder) (Borgarting Lagmannsrett)
- Avdelingsdirektør Torc Andreas Hauglic (Finansnæringens Hovedorganisasjon)
- Advokat Bente Schei Ystehede (Finansforbundet)
- Advokat Liv Monica Bargem Stubholt (advokatfirmaet BAHR) (varamedlem).

Førstekonsulent Hege Dahl (Finansdepartementet) har vært sekretær for utvalget.

Det følger av lov om 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 2-17 a) at Kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking av penger skal føre kontroll med ØKOKRIMs behandling av opplysninger mottatt i medhold av finansieringsvirksomhetsloven § 2-17.

Kontrollutvalgets oppgaver er nærmere regulert i forskrift 7. februar 1994 nr. 118 om legitimasjonskontroll og tiltak mot hvitvasking av penger § 13 og forskrift 14. juni 1995 nr. 557 om Kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking av penger.

2. Virksomheten i 2002

Utvalget har i 2002 hatt ett møte med ØKOKRIM og to interne møter i forbindelse med møtene med ØKOKRIM. I tillegg har to utvalgsmedlemmer (Kaspersen og Hauglie) og utvalgssekretær deltatt på et seminar i regi av ØKOKRIMs Hvitvaskingsenhet, og utvalgets leder har deltatt på møte med hvitvaskingsansvarlige i Finansnæringen. Referater fra utvalgets møter med ØKOKRIM finnes i utvalgets arkiv.

Utvalget har blitt informert om at ØKOKRIMs Hvitvaskings- og etterretningsenhet har omorganisert seg. Enheten er inndelt i to team; hhv. hvitvaskingsteamet under ledelse av Roar Østby og utbytteteamet som skal ledes av Åge Åse.

Som nevnt i utvalgets årsrapport for 2001 har utvalget i 2002 blant annet drøftet med ØKOKRIM hva som vil kunne gi grunnlag for lagring av hvitvaskingsmeldinger utover fem år, samt det nærmere innholdet i slettingsregelen i finansieringsvirksomhetsloven § 2-17 sjette ledd.

Det synes, som nevnt i årsrapporten for 2001, å være enighet mellom ØKOKRIM og utvalget at eventuelle nye opplysninger må oppfylle et visst krav for å medføre fristforlengelse utover fem års fristen. Det må videre foretas en vurdering av de nye opplysningene sammenholdt med den opprinnelige melding ved avgjørelsen av hvorvidt de nye opplysningene kan danne grunnlag for lagring utover fem år. Utvalget har reist spørsmål om det bør etableres rutiner for utsettelse av sletting av meldinger, særlig hva som menes med "nye opplysninger" i enhetens tjenesteinstruks. ØKOKRIM har uttalt at de skal prioritere denne oppgaven fremover. ØKOKRIM arbeider etter det opplyste med å utvikle et system for "logg-føring" i hvitvaskingsbasen, der bl.a. dato, signatur og årsak til at fristen forlenges skal fremgå. ØKOKRIM ønsker å se hvordan dette systemet fungerer i praksis før de eventuelt fastsetter rutiner i tjenesteinstruksen. Utvalget vil følge opp dette i 2003.

Utvalget har videre drøftet med ØKOKRIM hvorvidt kravet til sletting medfører at samtlige opplysninger skal slettes, eller om enkelte anonymiserte opplysninger kan lagres til bruk for statistikkformål. ØKOKRIM har gitt uttrykk for at kun et referansenummer blir stående etter sletting. ØKOKRIM har opplyst om at det ikke er mulig å finne tilbake til personen, når verken navn eller fødselsnummer fremgår.

ØKOKRIM har opplyst at sletting av meldinger etter 5-årsregelen i finansieringsvirksomhetsloven § 2-17 sjette ledd er å jour for 2002.

Kontrollutvalget har fulgt opp ØKOKRIMs behandling av såkalte "undersøkelsessaker". Som nevnt i årsrapporten for 2001, er dette i følge ØKOKRIM saker hvor det er åpnet straffesak, men hvor saken ikke oversendes lokalt politidistrikt. I disse sakene må kravet i straffeprosessloven § 224 være oppfylt. ØKOKRIM har opplyst at slike saker i enkelte tilfeller registreres som "undersøkelsessaker" i STRASAK. Dette vil i første rekke være aktuelt som et alternativ til etterforskning gjennom et politikammer, men antas også å benyttes i tilfelle der man etter en helhetsvurdering ikke finner det aktuelt å iverksette konkrete etterforskningsskritt. Kontrollutvalget er av den oppfatning at man ved registrering av en undersøkelsessak i STRASAK utvider kretsen av personer som har/kan få kjennskap til at det foreligger en hvitvaskingsmelding vesentlig. Utvalget har imidlertid kommet til at denne gruppe personer ikke kan anses som "uvedkommende", jf. hvitvaskingsforskriften § 13 tredje ledd. Utvalget har således ingen innvendinger mot at disse sakene registreres i STRASAK på nevnte måte. Utvalget legger til grunn at status i STRASAK endres samtidig som opplysningen slettes i ØKOKRIMs registre.

Utvalget var representert på et seminar arrangert av ØKOKRIM 13. og 14. mars 2002. Seminaret var primært rettet mot de meldepliktige institusjoner og tok opp modus og trender vedrørende hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger. ØKOKRIM har opplyst at en tar sikte på å avholde et slikt seminar årlig. Utvalget legger til grunn at det vil kunne være aktuelt med deltakelse fra utvalget på senere seminarer.

Utvalgets leder deltok den 7. november 2002 på Finansnæringens Hovedorganisasjons møte med hvitvaskingsansvarlige i finansnæringen. Det ble orientert om utvalgets arbeid og utvekslet synspunkter vedrørende Økokrims håndtering og av hvitvaskingsmeldinger.

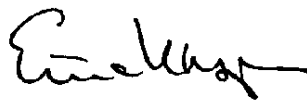
Utvalget har i 2002 ikke mottatt klager på ØKOKRIMs behandling av mottatte opplysninger.

Utvalget er orientert om at departementet arbeider med nytt regelverk for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, og at det nye regelverket vil innebære at kretsen av rapporteringspliktige utvides.

3. Budsjett

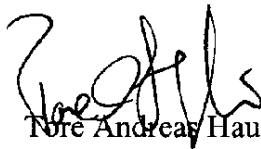
Utvalgets budsjett for 2002 utgjorde 20.000 kr. Utvalgets utgifter for 2002 beløp seg til ca. 17000,- kr. som i sin helhet gikk til dekning av utgifter til utvalgsgodtgjørelse. Utvalget har fått opplyst at budsjett for 2003 er på 20.000 kr. Etter utvalgets syn bør være rom for at utvalget, eventuelt formannen, i fremtiden kan ha mulighet til å delta på møter og arrangementer som er relevante for utvalgets arbeid.

Oslo, 12. mars 2003

Einar Kaspersen

leder

Tore Andreas Hauglie

Bente Schei Ystehede